

آرامش در آبار تمان

خیابان پنجاهوپنجمیوسف‌آباد

«در زمان انقلاب در میان افرادی که از زندان آزاد شدند، آقای صفر خان قهرمانی بود که با سی‌وسه‌سال حبس طولانی‌ترین زندانی زمان شاه بود. من روزی او را ملاقات کردم و از او پرسیدم که در میان چیزهایی که بعد از آزادی از زندان دیدی، کدام‌ها برای تو جالب بودند صفر خان از آسانسور نام برد و گفت که از همه جالب‌تر آپارتمان بود چون می‌گفتند که خانه‌هایی ساخته‌اند که نه حیاط دارد، نه زمزمین، نه آبنیان، نه پشت‌بام، نه حوض و نه دهلیز، اما همه‌ها چیز حتی حمام هم در داخل خانه دارد لذا از همه بیشتر می‌خواستم آپارتمان را ببینم». این روایت مردی ۶۷ساله‌است که در مطالعه میدانی سسیدپیو ک محمدی و ناهید مویدحکمت با نام «بررسی واکنش‌های ایرانیان به عناصر فرهنگی غرب» در سال ۱۳۹۲ خورشیدی در مجله «فلسفه و حکمت» حضور داشته و خاطره‌ها و دریافت‌های خود را از پدیده‌های نوظهور جامعه ایران و زندگی شهرنشینی در روزگار پهلوی دوم روایت کرده‌است. این پژوهش همچنین داده‌هایی دیگر در باره تعامل ایرانیان با پدیده بلندمرتبه‌سازی و آپارتمان‌نشینی در خود دارد. نویسنده‌گان نوشتنشان، آپارتمان‌نشینی را در کنار دیگر نمودهای رفتاری و زندگی به سبک غربی در زمینه‌هایی چون آرامیان‌در بیمارستان،فرستان کودک به مهدکودک و جشن تولد،از جمله پدیده پذیرفته‌شده و محبوب در میان خانواده‌ها و جامعه ایرانی به‌شمار آورده‌اند؛ یک دگرگونی مهم که پاره‌ای ایرانیان در خاطر‌های‌شان از آن به‌عنوان رسوخ پحران تاریخی واروپایی با مدرنیته یاد کرده‌اند؛ گویی با این تعریف، صرف‌فهرمانی‌روایت‌مرد ۶۷ساله،سال‌ها پس از ساخت نخستین ساختمان بلندمرتبه در تهران و طرح‌های فراوان آپارتمانی، از زندان به‌دراآمده و خود را در برابر مدرنیسمی می‌بیند که چنان در زندگی مردم ریشه دوانده‌است که از آن گریزی نیست، چنان‌که ترگس آذری در کتاب «تجربه مدرنیته به‌ روایت فضاهای تجاری شهر تهران «این رویارویی رادر پیوند با معماری نوظهور، نه پدیده دیگری می‌شناساند «شاید شروع به اندیشیدن دربارهمدرنیته،برسش‌از لحظه آغاز رویارویی ما با آن باشد، این که کی و کجا دریافت‌ه‌ایم که شرایطی متفاوت را تجربه می‌کنیم، اولین خاطرات جمعی ما در مورد مدرنیته در کدامین لحظه‌ها و با کدامین پدیده‌ها نقش بسته است؟ آنچه به یاد خواهیم آورد احتمالاً مجموعه‌ای از شعرها،داستان‌ها و رمان‌ها،فیلم‌ها و فیلمنامه‌ها و مباحثاتی است که بزمانی مدرنیته و قسمتی از تجربه آن برای ما یوده‌اند؛ اما واقعی‌تر از ملموس‌تر از همه اینها فضاهای مصنوعی مدرن یوده‌اند که اساس امکان حضور در آنها و لمس تجربه‌هایی از این‌سینما فراهم آورده‌اند، خیابان‌ها، بزرگراهها، آپارتمان‌ها، کافه‌ها،کتابخانه‌ها، پاساژها… .که اوقات‌خود را در آنها سپری کرده‌ایم و همه اینها در فضایی بسیار بزرگ‌تر پدید آمده‌اند؛ یعنی شهرهایی که بستر تحقق آنها یوده‌اند.» خانه آدمیان در این میان بی‌ تردید بیش از هر نکته‌ای دیگر در دگرگونی‌نگرش،جهان‌بینی و سبک زندگی و سرنوشت،همزبستی آنها با نمادهای مدرنیته‌موثر بوده‌است.ساکنان نخستین آپارتمان‌های تهران –مجموعه‌های اسکان و بهجت‌آباد و شماری از شهرک‌های مسکونی نظامی در نونباد– جهان مدرن را در خانه‌های بزرگ‌پیکر بنتی می‌دیدند که در میان درختان بارمانده از باغ‌ها،خانم‌باغ‌ها و عمارت‌های قدیمی قد برافراشته بودند و به جای حیاط‌های دل‌باز خانه‌های پدری، پلکان، آسانسور، ایوان و پارکینگ‌های روباز داشتند؛ اینها برای نخستین بار تجربه واقع در شهرهای عمودی‌شده را به مردمی می‌چشایند که هنوز در فضاها و اندیشه‌های سنتی غوطه خورده‌اما سبک‌نوین‌زندگی رانیز پذیرفته‌بودند.

بر پایه‌این‌پذیرش جمعی،همچنین‌نتیجه‌گیری‌های نوشتار «بررسی واکنش‌های ایرانیان به‌عناصر فرهنگی غرب» به‌عنوان برآیندی از خاطره‌ها و دریافت‌های مردم عادی و برزن،، این گونه می‌توان دریافت که آپارتمان‌نشینی هر چند با بنیان‌های زیست پیشامدرن ایرانی تفاوت داشته،اما در نگاه بیشتر مردم، گونه‌های آسانی در زندگی رانیز به هم‌راه آورده‌یو،هوپوزه در ساختمان‌ها و آپارتمان‌هایی که معماران تراز یک، طراحی می‌کرده‌ن. این معماران با آگاهی از نیازهای فکری و اجتماعی مردم جامعه سنتنی خویش که در معماری معاصر با نام «نومی‌گری» نام گرفته‌است، کوشیده‌بودند آنچه‌به‌عنوان آپارتمان می‌سازند، آرامش زندگی مردم را بهم‌زنند،همچنین آسایشی راتضمین بخشد که در بیشتر نمادهای تمدن نوین باید بازتاب می‌یافت‌ه است. مهدی علیزاده از این دسته معماران است که امین بانی مسعود در کتاب «معماری معاصر ایران» تصریح می‌دارد: «آگاهانه به دنبال آشنیدن دادن روابط و مفاهیم فرهنگی ایران، به‌خصوص روابط فضایی خانه‌های سنتی ایران با معماری خانه‌های مدرن است.» بانی مسعود درباره رویکردهای فکری و شیوه حرفه‌ای این معمار ایرانی می‌افزاید: «معماری او و از همه مهم‌تر، طرح‌خانه‌های او بیشتر معطوف به پاسخ‌گویی به روابط، مناسبات و مسائل روانی ساکنان خانه‌است و پیش‌بینی تحول در ارتباط‌های خانوادگی و تقسیم‌پذیری و

انعطاف فضاهای خاصه و امکان استفاده آذانه‌تر از فضاها در کارهای او مشهود است.» این نواندیشی و توجه به نیازهای روانی ساکنان شهرهایی که سده‌های ابتدایی در خانه‌های ویلایی با حیاط، اندرونی و بیرونی با امنیت و آرامشی نسبی می‌زیستند و از دگرگونی سبک زندگی که به‌تعمامل بیشتر یادگیران معطوف یو،دو،هیک داشتند،بیش‌از هر جا خود را در شماری از مجموعه‌های آپارتمانی طراحی‌شده علیزاده نمایانده‌است. بانی مسعود درباره این ظریف‌اندیشی در طراحی آپارتمان‌ها می‌نویسد: «با شروع آپارتمان‌سازی در تهران، علیزاده به مناسبات زندگی اجتماعی در این مجموعه‌ها و حل تأسیسات و تجهیزات به صورت مستقل برای هر واحد می‌پردازد و به امکان تقسیم فضای داخلی آپارتمان به هسته‌های مستقل توجه می‌کند. طرح‌های آپارتمانی او درختان بارمانده از باغ‌ها، خانم‌باغ‌ها و عمارت‌های قدیمی قد برافراشته بودند و به جای حیاط‌های دل‌باز خانه‌های پدری، پلکان، آسانسور، ایوان و پارکینگ‌های روباز داشتند؛ اینها برای نخستین بار تجربه واقع در شهرهای عمودی‌شده را به مردمی می‌چشایند که هنوز در فضاها و اندیشه‌های سنتی غوطه خورده‌اما سبک‌نوین‌زندگی رانیز پذیرفته‌بودند.

بر پایه‌این‌پذیرش جمعی،همچنین‌نتیجه‌گیری‌های نوشتار «بررسی واکنش‌های ایرانیان به‌عناصر فرهنگی غرب» به‌عنوان برآیندی از خاطره‌ها و دریافت‌های مردم عادی و برزن،، این گونه می‌توان دریافت که آپارتمان‌نشینی هر چند با بنیان‌های زیست پیشامدرن ایرانی تفاوت داشته،اما در نگاه بیشتر مردم، گونه‌های آسانی در زندگی رانیز به هم‌راه آورده‌یو،هوپوزه در ساختمان‌ها و آپارتمان‌هایی که معماران تراز یک، طراحی می‌کرده‌ن. این معماران با آگاهی از نیازهای فکری و اجتماعی مردم جامعه سنتنی خویش که در معماری معاصر با نام «نومی‌گری» نام گرفته‌است، کوشیده‌بودند آنچه‌به‌عنوان آپارتمان می‌سازند، آرامش زندگی مردم را بهم‌زنند،همچنین آسایشی راتضمین بخشد که در بیشتر نمادهای تمدن نوین باید بازتاب می‌یافت‌ه است. مهدی علیزاده از این دسته معماران است که امین بانی مسعود در کتاب «معماری معاصر ایران» تصریح می‌دارد: «آگاهانه به دنبال آشنیدن دادن روابط و مفاهیم فرهنگی ایران، به‌خصوص روابط فضایی خانه‌های سنتی ایران با معماری خانه‌های مدرن است.» بانی مسعود درباره رویکردهای فکری و شیوه حرفه‌ای این معمار ایرانی می‌افزاید: «معماری او و از همه مهم‌تر، طرح‌خانه‌های او بیشتر معطوف به پاسخ‌گویی به روابط، مناسبات و مسائل روانی ساکنان خانه‌است و پیش‌بینی تحول در ارتباط‌های خانوادگی و تقسیم‌پذیری و

تکرار شونده و بحرانی بوده که گویی زندگی همه آدم‌های پیرامون‌شان رانیز در برمی‌گرفته‌است. رفتار قهرمان در مانده قصه چوبک به این فراگیری رنج‌ها در زندگی مردم، واکنشی است که انتقاد و رنجش نزدیک‌کنش را در پی می‌آورد. چوبک برای شناساندن این وضعیت، نخست صوری‌از زندگی بر بار و تحسین برانگیز کارمندی قهرمان روایت نقش می‌کند. «امیرزا محمود ساهل‌ست که در وزارت مالیه خدمت می‌کند و امانت و درست‌کاری‌ش را اندیشه یاری به آدم‌هایی دیگر است که زبستی سخت‌تر از زندگی او را دارند، او هر چند هر گز توان آن ندارد که این اندیشه‌ها را اجرا کند،اما نوبسنده وجود این اندیشه‌ها را در ذهن قهرمان سادولوج‌قصه‌اش، معیار اخلاقی مداری او و شایددلیل اصلی تا‌کمی‌هاورنج‌هایش می‌ناند.این رویکرد، هر چند تلخ و طعنازانه و اندکی از واقعیت دور می‌نماید،اما شناسنده گوشه‌هایی از زندگی اجتماعی مردم در تاریخ معاصر می‌یواند باشد؛ آنگاه که طبقه‌های فرودست برای یاری به یکدیگر کسی جز خودنمی‌شناختندنمی‌یافتند. چوبک در ایسن قصه بارنیکبینه‌نشان می‌دهد مشکل‌های مردم در زندگی روزمره‌ه گاه به اندازه‌ای بزرگ،

حاکم

مینو میبیدی | صادق چوبک، نویسنده مردمی‌نویس و طنز تاریخ معاصر، در قصه «مسئو‌الیاس» کنش‌های پارگیانه ایرانیان در تاریخ را به روایتی طنزآمیز، البته تلخ بازگفته‌است. او در این قصه، پیچیدگی‌ها و سختی‌های معیشت و زندگی کارمندی فرودست را روایت می‌کند که زندگی را زیر آموزه‌های سخت‌گیرانه زیست کارمندی، سال‌ها باطنعی متعهدانه و مسئولیت‌پذیری بیمارگونه‌به سختی می‌گذرانند. قهرمان روایت او اما با همه رنج‌ها در اندیشه یاری به آدم‌هایی دیگر است که زبستی سخت‌تر از زندگی او را دارند، او هر چند هر گز توان آن ندارد که این اندیشه‌ها را اجرا کند،اما نوبسنده وجود این اندیشه‌ها را در ذهن قهرمان سادولوج‌قصه‌اش، معیار اخلاقی مداری او و شایددلیل اصلی تا‌کمی‌هاورنج‌هایش می‌ناند.این رویکرد، هر چند تلخ و طعنازانه و اندکی از واقعیت دور می‌نماید،اما شناسنده گوشه‌هایی از زندگی اجتماعی مردم در تاریخ معاصر می‌یواند باشد؛ آنگاه که طبقه‌های فرودست برای یاری به یکدیگر کسی جز خودنمی‌شناختندنمی‌یافتند. چوبک در ایسن قصه بارنیکبینه‌نشان می‌دهد مشکل‌های مردم در زندگی روزمره‌ه گاه به اندازه‌ای بزرگ،

روایت‌نو

پروژه بلندمرتبه‌سازی ساختمان‌ها در تاریخ معاصر چگونه پدید آمد و آغاز شد

جامعه و زندگی مردم ناگهان عمودی شد

◀ از پلاسکو تا اسکان؛ شهر چگونه یکباره به آسمان رونه‌اد

◀ وا‌کاوی پیامدهای اجتماعی و فرهنگی ساخت برج‌های مسکونی و تجاری در تهران دهه‌های ۳۰ تا ۵۰ خورشیدی

▶ انسیم خلیلی |



درحالی‌که بسیاری از این کارها برای افراد نسل قدیم وجود دارد به این معنی که افراد نسل جدید غالباً راه و رسم زندگی غربی را کمابیش پذیرفته‌اند،با کفش وارد اتاق می‌شوند،روی صندلی و پشت میز می‌نشینند با کارد و چنگال غذا می‌خورند و احتمالاً نوشیدنی‌های قوی‌تر از آب هم می‌نوشند و سروصدا را می‌اندازد.▲

نمایندگان نسل قدیم را در خود دارند یک‌نوع دوگانگی وجود دارد به این معنی که افراد نسل جدید غالباً راه و رسم زندگی غربی را کمابیش پذیرفته‌اند،با کفش وارد اتاق می‌شوند،روی صندلی و پشت میز می‌نشینند با کارد و چنگال غذا می‌خورند و احتمالاً نوشیدنی‌های قوی‌تر از آب هم می‌نوشند و سروصدا را می‌اندازد.▲

نمایندگان نسل قدیم را در خود دارند یک‌نوع دوگانگی وجود دارد به این معنی که افراد نسل جدید غالباً راه و رسم زندگی غربی را کمابیش پذیرفته‌اند،با کفش وارد اتاق می‌شوند،روی صندلی و پشت میز می‌نشینند با کارد و چنگال غذا می‌خورند و احتمالاً نوشیدنی‌های قوی‌تر از آب هم می‌نوشند و سروصدا را می‌اندازد.▲

نمایندگان نسل قدیم را در خود دارند یک‌نوع دوگانگی وجود دارد به این معنی که افراد نسل جدید غالباً راه و رسم زندگی غربی را کمابیش پذیرفته‌اند،با کفش وارد اتاق می‌شوند،روی صندلی و پشت میز می‌نشینند با کارد و چنگال غذا می‌خورند و احتمالاً نوشیدنی‌های قوی‌تر از آب هم می‌نوشند و سروصدا را می‌اندازد.▲

نمایندگان نسل قدیم را در خود دارند یک‌نوع دوگانگی وجود دارد به این معنی که افراد نسل جدید غالباً راه و رسم زندگی غربی را کمابیش پذیرفته‌اند،با کفش وارد اتاق می‌شوند،روی صندلی و پشت میز می‌نشینند با کارد و چنگال غذا می‌خورند و احتمالاً نوشیدنی‌های قوی‌تر از آب هم می‌نوشند و سروصدا را می‌اندازد.▲

نمایندگان نسل قدیم را در خود دارند یک‌نوع دوگانگی وجود دارد به این معنی که افراد نسل جدید غالباً راه و رسم زندگی غربی را کمابیش پذیرفته‌اند،با کفش وارد اتاق می‌شوند،روی صندلی و پشت میز می‌نشینند با کارد و چنگال غذا می‌خورند و احتمالاً نوشیدنی‌های قوی‌تر از آب هم می‌نوشند و سروصدا را می‌اندازد.▲

نمایندگان نسل قدیم را در خود دارند یک‌نوع دوگانگی وجود دارد به این معنی که افراد نسل جدید غالباً راه و رسم زندگی غربی را کمابیش پذیرفته‌اند،با کفش وارد اتاق می‌شوند،روی صندلی و پشت میز می‌نشینند با کارد و چنگال غذا می‌خورند و احتمالاً نوشیدنی‌های قوی‌تر از آب هم می‌نوشند و سروصدا را می‌اندازد.▲

سکه‌است. سکه این دگرگونی، رویی دیگر نیز دارد که ویژگی‌های فرهنگی-اجتماعی‌و اقتصادی جامعه ایران را در آن روزگار بازمی‌تاباند.

روی دیگر سکه

از فراز اینت‌هاوس مجتمع‌اسکان
پیشینه بلندمرتبه‌سازی در تهران شاید به برج‌ها و باروهای بازگردد که در زمان شاه تهماسب یکم صوفی به سال ۹۶۱ قمری پیرامون شهر بالا رفتند. این بلندمرتبه‌سازی‌ها اما از آنچه در فضای زندگی شهری در مسائل‌های پس از برآمدن پهلوی‌ها و در راستای ویژگی مدرنیزاسیون اجرا شد، از زمین تا آسمان فرق داشت. ترگس آذری در کتاب «تجربه مدرنیته‌به روایت فضاهای تجاری شهر تهران» با اشاره به این‌دگرگونی‌ها می‌نویسد: «در دوره دوم پهلوی، مشخص‌ترین ویژگی شهری تهران، عمودی‌سُکن، جدایی‌گزینی فضایی طبقات اجتماعی و صورت‌بندی دو‌طبقی کامل آن در فضاهای شهری بود.» این عمودی‌شدن البته نه‌پیمادم کوچک روستائیان بود و چست‌تجوی‌خانه‌وسرپناه‌نیز بود؛ است. از آن‌جا که بسیاری از محله‌هانوز ویژگی‌ییلایی و اعیان‌نشین داشتند و امکانات شهری در منطقه‌هایی ویژه در شهر متمرکز بود، شهپر آرام‌آرام و بیشتر به‌گسترش عمودی‌ن‌گزیز می‌شد. آن‌گونه که داده‌های تاریخی‌روایت می‌کنند، بازار سنتی نیز در جریان برنامه مدرن‌سازی روزگار پهلوی رفته‌رفته جایگه و بها با دست‌کم‌مزکزیّت و یکه‌تازی خود، را از دست داد. سبک معماری عصر پهلوی که ساخت‌بناهای چندین طبقه‌را نیز دربرمی‌گرفت، نخست و بیشتر در فضاهای تجاری خود را نمایانده، فضاهای نوپدید تجاری که به سبک م‌هم‌ترآن غربی خود، به گونه ساختمان‌های بلندمرتبه بنتی‌ساخته‌شدند. نمونه‌هایی از آنها را در روزگار کنونی نیز در مرکز تهران هویژه خیابان‌های حافظ و جمهوری می‌توان جست. مهم‌ترین، جنبه‌ای‌ترین و تاریخی‌ترین این سازه‌های مدرن تجاری، شاید ساختمان پلاسکو باشد که هزیر این‌سرمایه‌داران روزگار پهلوی دوم، بر پایه روایت ترگس آذری، به‌سال ۱۳۴۱ خورشیدی در ۱۶ طبقه ساخت. آذری در این‌باره می‌نویسد: «این ساختمان نخستین و برترگترین برج مرکز تجاری ایران بوده که در اروپا و آمریکا شناخته شده‌است و طبقات اول تا چهارم ساختمان از بقیه طبقات مساحت بیشتری دارد. اهمیت آن از مرکز خرید مشهور دیگری به نام مرکز خرید کوکولا نیز یاد شده‌است که آن هم به‌ترک طریقه مشابهی و در همین دوره ساخته می‌شود. نکته جالب توجه در باره زمین این قبیل ساختمان‌های بلندمرتبه این است که اغلب به منتغذبن تعلق داشته و بعدتر قطعه‌قطعه می‌شده‌اند.▲ مثلاًزمین مربوط

به ساختمان کوکولارا، در گذشته املاک و نوق‌الدوله بوده‌است که در دوره پهلوی دوم، قطعه‌قطعه و تبدیل به منطقه مسکونی شده‌است. علاوه بر اینها پاساژ کویتی‌ها، پاساژ جمهوری، پاساژ عباسیان، پاساژ قوت، پاساژ فردوسی، پاساژ فرشته و بسیاری از مراکز تجاری مهم دیگر در این دوره ساخته شده‌است که شکل معماری بازار و زیست‌اجتماعی و کیفیت بصری شهرنشینی رادر تهران معاصر دگرگون می‌کند.»

بانی مسعود اما در کتاب «معماری معاصر ایران» بر آن است نخستین ساختمان بلند ایران در دوره معماری معاصر و به شیوه ساخت مدرن در شهر تهران در اوشنگ خانشقاقی در میانه‌سال‌های ۱۳۲۸ تا ۱۳۳۰ خورشیدی در خیابان جمهوری (شاه‌آباد پیشین)، با آسانسوری که در آن کار گذاشت، طراحی کرد و ساخت «آن ساختمان ده طبقه داشت و با سازه بتن آرمه ساخته‌شده‌است او▲ در نوع خود یکی از مهم‌ترین ساختمان‌هایی بود که با اقتباس از فرم‌های معماری مدرن اروپایی به بهره‌برداری رسید.» این پژوهشگر سپس تصریح می‌دارد: «بر خورد طراح با حجم و نوع سازه به کارفته در آن، سبب شده‌است تا این کار به‌عنوان یکی از متحول‌ترین بناهای ساخته‌شده در ایران قلمداد شود.» بانی مسعود همچنین می‌افزاید: «چندین سال بعد ساختمان‌های بلندمرتبه دیگری نیز در ایران ساخته شد که از مهم‌ترین آنها می‌توان به ساختمان ۱۶ طبقه پلاسکو در محل تقاطع خیابان فردوسی و جمهوری بین سال‌های ۱۳۳۹ و ۱۳۴۱ خورشیدی، متعلق به القاتیان (طراحان این ساختمان اسرائیلی بودند و این بنا اولین ساختمان بلندمرتبه با اسکلت فلزی در ایران به حساب می‌آید) ساختمان تجاری ۱۳ طبقه آلومینیوم متعلق به القاتیان در خیابان حافظ و برج‌های سامان ۱ و ۲ در ۲۰ طبقه به سال ۱۳۴۹ خورشیدی در بولوار کشاورز تهران به طراحی عبدالعزیزفرمانفرمایان و نخستین مجموعه بلندمرتبه مسکونی در تهران، مجموعه بهجت‌آباد بین سال‌های ۱۳۴۳ و ۱۳۴۹ خورشیدی بین خیابان‌های حافظ و ولی‌عصر اشران نمود.»

این ساختمان‌های بلندمرتبه، بافت شهری پایتخت را دگرگون می‌کرد و پیامدهای خود را آرام‌آرام بر زندگی خانوادگی، اجتماعی، حتی جهان‌فکری ساکنان شهر نیز برجامی گذاشت. این تأثیرها و پیامدها البته همواره مثبت و با پذیرش همگانی همراه نبود. ترگس آذری این دگرگونی سبک زندگی را با ناگهانی به روی دیگر سکه پی می‌گیرد. او پیش از آغاز بررسی این تأثیر وارد، به روایت‌هایی از پژوهشگران غربی‌رانی توجه می‌کند که بافت زندگی اجتماعی ایرانیان را در پوشش معماری نوظهور بر رسیده‌اند: «در ایسن دوره نوبت با‌دآور ده حاصل از صعود ناگهانی قیمت نفت، به‌احداث خانه‌های تازه و نوظهور محلات جدید در مناطق مسکونی طبقات متوسط (گیشا و لویزان) و نیز فقیرنشین‌ترین محلات تهران صورت بخشید.» او سپس یاری‌های ناگفته‌تر از این دگرگونی در سبک زندگی را می‌نماید و با اشاره به مجتمع اسکان در خیابان ولی‌عصر و ناره‌خچه بنا و تأثیرهایش در بافت زندگی اجتماعی مردم تهران، از آن به‌عنوان نماد روح جاهطلبی مدرن در شهر و یکی از نشانه‌های شکاف اقتصادی میان قشرهای گوناگون مردم نام می‌برد: «یکی از سازه‌های مهم تجاری و مسکونی در این دوره که به خوبی نشان‌دهنده روح جاهطلبی مدرن است، مجتمع اسکان در خیابان ولی‌عصر است که هنوز هم به‌عنوان یکی از نمادهای شای شهر تهران مشهور است. مجتمع تجاری اداری اسکان را شرکت ساختمانی اسکان ایران در سال ۱۳۵۴ توسط مهندسان اسرائیلی ساخته‌است. سهام‌داران این برج، به‌عنوان یکی از بهترین برج‌های مسکونی ایران، بنیاد پهلوی و ناصر، سبسیخ از درباریان و سرمایه‌گذاران معروف آن زمان بودند. مجتمع از سه بخش مسکونی، تجاری و اداری تشکیل شده است. بخش مسکونی دارای سه ورودی و پارکینگ پنج طبقه است. تعداد واحدهای مسکونی، ۲۷۰ واحد در سه برج و ۲۳ طبقه است. طبقه یک تا ۲۲ چهار واحدی و طبقه دو

واحدی و دارای بنت‌هاوس، استخر روباز و زمین بازی است. مساحت چوکترین آپارتمان ۱۸۰ مترمربع و بزرگ‌ترین آن ۴۰۰ مترمربع است» آذری، مجتمع‌های بلندمرتبه اسکان را افزون بر نماد جاه‌طلبانه مدرن‌سازی، برآیند فاصله طبقاتی در آن روزگار نیز برمی‌شمرد: «این بنای غول‌آسا درحالی‌که یکی از نکاتهای جندی به‌بهره‌برداری قرار می‌گرفت بود.» ایسن انگار، رویسه دیگر سکه آپارتمان‌های عریض‌ساخت و محبوب خیابان ناخیم و یوسف‌آباد به شمار می‌آید که پیشتر اشاره شده‌شد، فرودستان در برابر ثروتمندانی که در خانه‌هایی با بنت‌هاوس و بر فراز خانه‌های کوچک و حقیرانه آنها قدر تمدنانه‌تر از قبل به‌جهان می‌نگریستند.

مالیه‌چی بیچاره که خودش از مال دنیا ه‌داشت که با‌ثاله

سود کند و از همه تنگدست‌تر بود، رنج و غصه می‌داد. از بس غصه مردم را خورد بود یک نوع مالیخولیا به هم زده بود و مثل دوک لاغر شده بود.»

نویسنده در این روایت، پیش از آن‌که بخواهد پارگیری موثر قهرمان ناتوان قصه‌اش را زبان‌گوید، کوشیده‌است ابوه مشکل‌ها و رنج‌های را در تاریخ اجتماعی معاصر مردم بنمایاند که بر‌ای‌حالش‌به یاری همه‌جانبه‌نیز بوده‌است. او شاید می‌خواست این پیام تاریخی را برساند که نواده‌های مردم همواره چنان درگیر رنج‌های خویش‌اند که توان‌ناهی به یکدیگر را از دست می‌دهند و جست‌وجوی روزنه‌های پارگیری در زندگی اجتماعی این‌گونه‌شوار می‌شود.

نکنه دیگری که در قصه «مسئو‌الیاس» به تاریخ اجتماعی مشکل‌ها و رنج‌های را در تاریخ اجتماعی معاصر مردم بنمایاند که بر‌ای‌حالش‌به یاری همه‌جانبه‌نیز بوده‌است. او شاید می‌خواست این پیام تاریخی را برساند که نواده‌های مردم همواره چنان درگیر رنج‌های خویش‌اند که توان‌ناهی به یکدیگر را از دست می‌دهند و جست‌وجوی روزنه‌های پارگیری در زندگی اجتماعی این‌گونه‌شوار می‌شود.

نکنه دیگری که در قصه «مسئو‌الیاس» به تاریخ اجتماعی مشکل‌ها و رنج‌های را در تاریخ اجتماعی معاصر مردم بنمایاند که بر‌ای‌حالش‌به یاری همه‌جانبه‌نیز بوده‌است. او شاید می‌خواست این پیام تاریخی را برساند که نواده‌های مردم همواره چنان درگیر رنج‌های خویش‌اند که توان‌ناهی به یکدیگر را از دست می‌دهند و جست‌وجوی روزنه‌های پارگیری در زندگی اجتماعی این‌گونه‌شوار می‌شود.